

RECENSION

Nermina Lukac i *Äta sova dö*

Äta sova dö

Originaltitel: *Äta sova dö*

Regi: **Gabriela Pichler**

Producent: **China Åhlander**

Manus: **Gabriela Pichler**

Foto: **Johan Lundborg**

Roller: **Nermina Lukac, Milan Dragisic, Jonathan Lampinen, Peter Fält, Ruzica Pichler m fl**

Sverige 2012

Längd i tid: **1 tim 40 min**

Åldersgräns: **Barntillåten**

Distributör: **TriArt Film AB**

Tjugoåriga balkanfödda Raša kan med bara handen väga upp 175 gram rucola och är grönsaksfabrikens snabbaste vid bandet i en gudsförgäten skånsk håla. Men inte ens flinka fingrar räcker när det ska rationaliseras. Tillsammans med några kollegor förpassas hon till den lokala arbetsförmedlingens söka-jobb-charader där inte bara stukade självförtroenden ska boostas, coachas och matchas. Ärlighet och en trevlig hobby är ett måste för att piffa upp cv:n.

Den framtidseuforiska reklamfilmen om Öresundsregionen de får se som 'pepp' står i bjärt kontrast till det avdömande lilla samhälle där Raša lever med sin sjuklige far. En kärleksfull machokarl som slåss mot försäkringskassan men inte tvekar att dra till Norge för att arbeta den sista musten ur sin trötta kropp. Deras far-dotterrelation är en vacker och udda skildring som utgör filmens varma pulserande hjärta.

Det märks att regidebuterande Gabriela Pichler, med egen uppväxt i ett invandrar- och arbetarhem, har grävt där hon står. Med

en socialrealistisk approach som för tankarna till Laetitia Massons *En avoir (ou pas)* eller Bröderna Dardennes *Rosetta*. Och Pichler har samma förmåga att med nervig kamera skapa både närvaro, spänning men också oro i tålmodigt väntande scenerier. Ångeststämningen då arbetarna väntar på vem som ska få gå kan skäras med kniv, alltmedan maskinernas dånande gör protester lönlösa.

Klaustrofobin på arbetsförmedlingen eller ödsligheten vid pizzerian ger en andnöd medan en övergiven lekplats, ett ambulerande tivoli eller ett dammigt vårljus, kan spira fram ur torftigheten som sällsam vardagspoesi och speglingar av personernas sinnestillstånd.

De flesta av skådespelarna, inklusive Nermina Lukac i huvudrollen, är amatörer vilket bidrar till gruppdynamik med autenticitet och tonsäker dialog. Lukac gör Raša till en otvågad naturkraft som fyller filmen med positiv energi. Trullig, stolt och oinställsam, med en revanschlusta ingen jobbcoach i världen skulle ha kunnat utrusta henne med.

Väl medveten om att påbråt kan ligga henne i fatet, "men jag tänker som en svensk", gör hon allt för att hitta ett jobb för att kunna stanna kvar i den allt mer avfolkade byn.

Detta lilla stycke arbetarfilm, en genre som vi knappt sett röken av sedan 70-talet, utgör ett vittnesmål från det nya Sverige med initierade ögon. Ett inlägg i debatten huruvida Sverige är ett land med klasskillnader eller inte. För vilken makt har man att skapa det liv man drömmer om? Det här är inte film för den som vill fly verkligheten. Utan för alla som vill ta en djupare titt in i den. Nästa gång jag handlar en kartong inplastad sallad på Ica kommer jag tänka på att den kan ha packats av någon som Raša.

Louise Lagerström

FILMRUTAN